XXI. év folyam. 5. szám. Márczius 1-én 1888.

BÁNYÁSZATI ÉS KOHÁSZATI LAPOK.

A M. K. BÁNYÁSZATI AKADEMIA KÖZLÖNYE.

Szerkeszti (Selmeczen): **Farbaky István**, m. k. bányatanácsos, akad. rendes tanár, a tanári testület közreműködése mellett.

Megjelenik minden hónap 1-én és 15-én.
Előfizetési ár: Egy évre 6 frt.
Fél „ 3 „
Hirdetések kis sora . . . . . 10 kr
Az előfizetési pénzek és minden közlemények a szerkesztőhöz czimzendők.

Az iróidíj nyomatott ivenként: oly **eredeti értekezésért**, mely a szerkesztőség részéről átdolgozást nem igényel . 25 frtig.
oly eredeti értekezésért mely a szerkesztőség részéről átdolgozást igényel, vagy idegen nyelvből tett szabatos forditásért . . . . . 15 „
oly forditásért mely átdolgozást kiván . . . 10 „
A díjak tetszés szerint vagy a közlemény megjelenése után vagy az év végével fizettetnek.

A kéziratokat félhasábos íven kérjük és azok vissza nem küldetnek.

Tartalom: A selmeczi bányászat múltja, jelene és jövője (Vége.) — A háromszögelési hálózatok kiegyenlitéséről, a mint ez a nagyági Ferencz József altárna irányának és hosszának meghatározásánál alkalmaztatott. — A gőzkazánok romlásának okai és azok elháritása. (Folytatás.) — Az észak-amerikai egyesült államok nyersvas termelése. — Kapnikbánya geologiai ismertetése. (Folytatás a 24. lapra.) — „Adalék a boszniai ércztelepek ismeretéhez“. (Folytatás.) — Személyi hirek. — A delejes elhajlás-, légnyomás- és hőmérséknek észlelése Nagybányán. — Melléklet: $^1/_4$ ív és II. rajztábla.

A selmeczi bányászat múltja, jelene, és jövője.

Felolvasta Péch Antal m. kir. ministeritanácsos bányaigazgató a természettudományi egyesület gyülésén 1887. évi Deczember 10-én.
(Vége.)

Ezen elvből kiindulva, a selmeczi bányák fenntartását javasoltam, mert:
a Grüner teléren akkor még 30 ölnyi magasságban a József altárna felett érintetlen volt a telér.

Az István telér az 5-ik nyilám alatt még nem volt föltárva.

A János telér Zsigmond akna körül mintegy 30—40 ölnyi magasságban érintetlen volt a József altárna felett, s ha érczeinek ezüsttartalma meg is apadt a mélységben, jó zúzóérczek nyerhetésére adott reménységet.

Miksa aknánál pedig mintegy 60 ölnyire volt érintetlen a János telér a II. József altárna szintje felett.

A kórház teléren a pachertárnai telekben még a felsőbb színteken is sok ólmos ércz és zúzóérez vala nyerhető, mert a fejtés mindig talppásztákkal erőszakolva történt, és csak a legjobb részek vágattak ki. Gazdaságosan kezelt rendszeres mivelés mellett itt még igen tartós és jövedelmes fejtéseket lehetne folytatni, a II. József altárna szintje felett pedig a 9-ik nyilámig még érintetlen volt a telér.

András akna körül a kórház telér 100 ölnyi magasságban majdnem egészen érintetlen vala.

A kórházteléren és mellék erein Miksa és Lipót aknák között még sok zúzóérezet lehete fejteni, ha a szállitás és légvezetés rendeztetik. A mélység itt is érintetlen.

A Bieber telér északi része Bélabánya felé majdnem egészen érintetlen, déli része pedig csak a Ferencz altárnáig volt lemivelve, legdélibb részén Pjerg akna mellett sem mentek nagyon mélyre a mivelések a Ferencz altárna alá.

A Teréz telér csak a Szentháromság altárna szintjéig miveltetett le, és csak egyes helyeken vizsgáltatott meg a Ferencz altárna szintjén.

A József rábensteini telér és a Mindszent telér ismeretlen volt a Ferencz altárna alatt.

Az uj Antal telér a József altárna szintje felett 25—30 ölnyi magasságban érintetlen volt.

A Colloredo telér a II. József altárna szintje alatt is 30 ölnyire érczesnek találtatott.

Végre a vihnyei völgyben a Hofertelér mélysége ismeretlen minőségű, és az Ó Antaltárnai erek a meglevő altárna szintje felett is még hosszú időig mivelés tárgyai lehetnek.

Javaslatom, hogy a bányák fenntartassanak elfogadtatott.

Ennek következtében mindenekelőtt arra kellett gondolnunk, hogy a vizeket a II. József altárnán levezethessük; a lyukasztás 1878-ban

megtörténvén az altárna 1881-ig kellőleg biztonositva helyre állittatott.

Fő feladatunk lett azután a Szélaknai mivelések alá jutni, melyek a múlt században oly dús jövedelmet adtak, és egyszersmind az altárna szintjén feltárni a teléreket.

E munkálataink eredménye maig a következő:

A Grüner teléren a Ferencz József aknai telekben lefejtettük a telért a II. József altárna szintjéig, és egy uj nyilámot nyitottunk az altárna szintje alatt, és ott folytatjuk most a fejtést talp alá való mivelés nélkül jó eredménnyel s mivel az érczek a mély nyilám talpa alatt is megvannak, most egy második mély nyilám kivágásán dolgozunk.

István telért kerestük az altárna szintjén, de még eddig meg nem találtuk.

János telért Zsigmond akna mellett jó eredménnyel tártuk fel, és előkészítettük fejtésre; az altárna felett itt előkészitett köz megér mintegy 3 millió forintot, a telér az altárna talpában is jó minőségü.

A kornbergi altárnát összekötöttük a János teléren a Ferencz altárnával, és ott kisebb jelentőségü fejtésre méltó közeket tartunk föl.

A kórháztelért a pachertárnai telekben föltártuk az altárna szintjén és felette is helyenkint jó eredménnyel, a fejtést nem erőszakoltuk.

András akna körül nem találtuk a kórháztelért fejtésre méltónak.

Miksa és Lipót aknái között is csak szegény zúzóérczeket tártunk föl a kórház teléren, de reméljük, hogy valamelyik mellék lapján még érczeket is találunk.

Bieber telért még eddig nem találtuk az altárna szintjén fejtésre méltónak; egyébiránt e telér föltárása legkisebb haladást mutat, mert a nagy nyomás miatt mindent falazni kell.

A Teréz telért nem találtuk meg az altárna szintjén.

Mindszent telért föltártuk az altárna szintjén helyenkint fejtésre méltóan; az első nyilámon pedig Ferencz császár altárna által egy dús érczes fészket nyitottunk meg rajta, mely azonban, mint már előbb emlitettem, régi időkben a Kleinfeistritz bánya részesei által nagy részben lefejtetett, de a telér a nyilám talpában is, érczes, és a nyilám felett is jó zúzóérczekben bővelkedik.

A József rabensteini telér még nem érett el az Aranyasztal tárnával.

Uj-Antal telér az altárna szintjén fejtésre méltó minőségben táratik fel, a fejtés most szünetel 4 év óta.

A Colloredo teléren minden mivelés szünetel.

A Hofertelér föltartására még semmi sem történt.

A vihnyei Ó Antal bányában megvizsgáltattak a telérek az ottani altárna alatt az akna közelében, és helyenkint fejtésre méltóknak találtattak; az Erzsébet telér pedig igen jó eredménnyel táratott fel, és most valamennyi bányáink közt legtöbb jövedelmet ad.

Végre zúzómüveink korszerü átalakitására elkészültek a tervek, és a miniszteriumhoz felterjesztettek.

Ez viszonyainknak mostani állása, nem valami fényes, de mindenesetre jobb, mint nehány évvel ezelőtt; a jövőre nézve pedig meg van adva a lehehetőség, hogy teléreinket megvizsgálhassuk; nem is lehet rajta kételkedni, hogy vizsgálataink eredménye helyenkint még ezentúl is jó lesz, és valamint a már most feltárva levő közek lefejtésével évtizedekig foglalkozhatunk, remélhetjük, hogy oly mértékben, a mint ezek apadni fognak, a további feltárások által ujabb közek fognak megnyittatni, és ha nem is nagy, de mérsékelt jövedelemmel még hosszú időkig folytathatjuk a mivelést, ha megengedtetik, hogy a megkezdett munkálatokat folytassuk, a jövő müvelés biztositásáról és eredményeinek állandositásáról folytonosan gondoskodjunk, és zúzómüveinket korszerüen berendezhessük.

Adjon Isten hozzá áldást és jó szerencsét!

A háromszögelési hálózatok kiegyenlitéséről, a mint ez a nagyági Ferencz József altárna irányának és hosszának meghatározásánál alkalmaztatott.

Golián Károly, m. kir. bányatiszttől.

(Rajzzal a II. táblán.)

A Ferencz József altárnának és a hozzá tartozó aknáknak (Cseh Lajos- és Frieseaknák) hajtása megindittatott 1882. év julius havában Kosz elődöm mérései alapján. Az altárna, mely hivatva van a virágzó nagyági aranybányászatnak jövőjét az utódok számára is biztositani, és